

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Strandgatan 25
22 100 Mariehamn
Tel.nr. (018) 25000 växel, (018) 25127 direkt
Fax.nr. (018) 16595

BESLUT

Ärendenummer

MPN-04-44

MPN-03-45

Beslutsdatum

15.11.2005

Postningsdag

15.11.2005

Sökanden

Storfjärdens Fisk Ab
Torpvägen 114
22270 Eckerö

Ärende

Storfjärden Fisk Ab ansöker om miljötillstånd enligt 11 § landskapslag (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd, nedan kallad miljöskyddslagen och enligt 6 kap. 18 § 1 mom. punkt e) och j) vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, nedan kallad vattenlagen samt enligt punkt 11 a) i bilaga 1 till landskapsförordning (2001:35) om miljöskydd och miljötillstånd.

Ansökningarna avser förnyat tillstånd för fiskodling vid Midskärsbådan (MPN-04-44) och i Storfjärden (MPN-03-45) (se bilaga 2) samt fortsatt tillstånd för fiskslakteriverksamhet i Storfjärden (MPN-03-45) i Storby by i Eckerö kommun.

Beslut

Miljötillstånd

Miljöprövningsnämnden beviljar Storfjärden Fisk Ab, med stöd av 24 § miljöskyddslagen, miljötillstånd för fortsatt tillstånd för fiskodling vid Midskärsbådan och i Storfjärden samt för fortsatt tillstånd för fiskslakteriverksamhet i Storfjärden i Storby by i Eckerö kommun.

Ersättning

Miljöprövningsnämnden har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen och anser att nedanstående villkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Giltighet

a) Fiskodlingsverksamheten:

Detta tillstånd är i kraft till 30.06.2011 under förutsättning att tillståndshavaren innehar laglig rätt till de för fiskodlingsverksamheten erforderliga vattenområdena. Om tillståndshavaren har för avsikt att fortsätta fiskodlingsverksamheten efter 30.06.2011 skall en ansökan om nytt tillstånd inlämnas till Ålands miljöprövningsnämnd före 31.12.2010 i enlighet med bestämmelserna i miljöskyddslagen. Detta tillstånd är ikraft till dess ett beslut fattats med anledning av en ny ansökan, som inkommit innan den 31.12.2010, och beslutet vunnit laga kraft.

b) *Slakteriverksamheten:*

Detta tillstånd är i kraft till 30.06.2016. Om tillståndshavaren har för avsikt att fortsätta slakteriverksamheten efter 30.06.2016 skall en ansökan om nytt tillstånd inlämnas till Ålands miljöprövningsnämnd före 31.12.2015 i enlighet med bestämmelserna i miljöskyddslagen. Detta tillstånd är ikraft till dess ett beslut fattats med anledning av en ny ansökan, som inkommit innan den 31.12.2015, och beslutet vunnit laga kraft.

En förutsättning för att fortsatt tillstånd för fiskodlings- och slakteriverksamheten skall ges är att bästa tillgängliga teknik används. Till ansökningarna skall fogas en konkret plan för hur verksamheterna skall utvecklas för att minska belastningen på vattenområdet.

Villkor för fiskodlingsverksamheten

Tillståndshavaren skall följa nedanstående villkor som upprättats med stöd av 25-26 §§ miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § vattenlagen och 6 kap. 23, 28 §§ vattenlagen:

1. Den totala mängden foder som årligen används vid Midskärsbådan får högst innehålla 2250 kg fosfor och 17000 kg kväve. Vid den inre odlingen i Storfjärden får den totala mängden använt foder innehålla högst 955 kg fosfor och 7300 kg kväve per år.
2. Den i havet utsläppta specifika belastningen får inte överskrida 7 gram fosfor och 50 gram kväve per kilogram producerad fisk.
De specifika belastningsvärdena beräknas genom att från näringsmängden av det årligen använda fodret subtrahera den mängd näring som bundits i fiskens tillväxt och genom att dividera den på detta vis erhållna differensen med fiskens årliga tillväxt. Den odlade regnbågslaxen innehåller 0,4 % fosfor och 2,75 % kväve.
3. Odlingsplatsernas läge får ej flyttas under innevarande tillståndsperiod.
4. Tillståndshavaren skall sträva till att minska den belastning på vattenområdet som verksamheten ger upphov till och vid den dagliga skötseln noggrant beakta miljöskyddsaspekter. Tillståndshavaren skall tillämpa den bästa, tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är ekonomiskt möjligt, samt kontinuerligt sköta och underhålla anläggningarna så att minsta möjliga miljöförorening och störning av närliggande bebyggelse uppstår. Tillståndshavaren skall sträva till att minska foderkoefficienten och använda foder med minsta möjliga fosfor- och kväveinnehåll.
5. Tillståndshavaren skall så långt det är möjligt införskaffa information om fodrets ursprung och framställning för att på så sätt försäkra att det framställts på ett miljömässigt godtagbart sätt.
6. Tillståndshavaren skall hålla fiskodlingsanläggningarnas konstruktioner och anordningar i sådant skick och förankra dem så att de hålls på de avsedda platserna och inte stör sjötrafiken eller förorsakar det övriga nyttjandet av vattendraget sådan skada som kan undvikas.

För att trygga sjötrafiken i anläggningarnas närhet skall konstruktionerna utmärkas på ett av Skärgårdshavets sjöfartsdistrikt godkänt sätt. Kopia av karta eller utdrag ur sjökort där platsen för fiskodlingen framgår skall tillställas sjöfartsdistriktet.

7. Vid anläggningarna får endast sådana medel och kemikalier användas som är tillåtna enligt landskapslag (1990:32) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier. Alla kemikalier som används inom verksamheten skall anmälas till kemikalieövervakningen vid hälsonämnden och tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsregering.

Alla kemikalier som lagras i verksamheten skall förvaras skilt inomhus i ett ändamålsenligt, lagenligt märkt och låst skåp eller i ett avskilt, märkt och låst utrymme så att de inte riskerar att förorena miljön eller orsaka sanitär olägenhet utöver deras faktiska användningsområden.

Tvätt och färgning av kassar skall ske med minsta möjliga negativa påverkan på miljön och bör i mån av möjlighet helt undvikas.

8. Avfallshanteringen vid anläggningarna skall följa kommunal renhållningsplan och landskapslag (1981:3) om renhållning samt skötas så att miljöförorening och olägenhet för människors hälsa förhindras.

Fodersäckar får enligt Ålands landskapsregerings beslut (2003:35) inte eldas upp i verksamheten utan måste återvinnas alternativt deponeras på godkänd deponi.

Död fisk får inte användas till djurfoder. All hantering av död fisk skall ske slutet för transport till godkänd anläggning för kompostering eller motsvarande godkänd anläggning enligt krav för behandling av animaliskt kategori III avfall, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning nr 1774/2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel. Hanteringen skall anmälas till tillsynsmyndigheten.

Farligt avfall skall hanteras enligt gällande lagstiftning och föras till en av myndigheterna godkänd anläggning för mottagning av farligt avfall.

9. Om fisken i anläggningarna konstateras eller misstänks ha en smittsam sjukdom som kan överföras från ett djur till ett annat eller en smittsam sjukdom som inte allmänt förekommer, skall sökanden med hänsyn till allmänna eller enskilda intressen underrätta tillsynsmyndigheten och Ålands landskapsveterinär, samt vidta nödvändiga åtgärder.

Om avfall i form av död fisk uppkommer vid bekämpningen av sjukdom skall avfallet behandlas i en av myndigheterna godkänd anläggning för behandling av animaliskt avfall med risk för smitta så att avfallet inte förorsakar miljöförorening.

10. Vid anläggningarna skall skötseljournal föras på ett av Ålands landskapsregering godkänt sätt. I journalen skall bland annat antecknas uppgifter om mängden använt foder och dess innehåll, leverantör samt företagsmärkning, om de fiskmängder som tillförts odlingen och bortförts från den, förekomst av eventuella fisksjukdomar och behandling av dem samt fiskens medicinering och dödlighet, använda kemikalier och nödvändiga uppgifter om verksamheten.

Journalen skall hållas vid odlingsanläggningarna och skall vid behov uppvisas för tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten skall årligen före utgången av februari tillställas ett årssammandrag på en för detta ändamål uppgjord blankett.

Tillståndshavaren skall på begäran uppge för tillsynsmyndigheten nödvändiga uppgifter och utredningar för kontroll av skötseljournalens tillförlitlighet.

11. Tillståndshavaren skall på egen bekostnad låta utföra kontroller på fiskodlingarnas inverkan på vattendraget, på fisket och fiskbestånden på ett av tillsynsmyndigheten godkänt sätt. Kontrollerna kan utföras som samkontroll tillsammans med de andra kontrollskyldiga i området enligt det gemensamma miljökontrollprogrammet för fiskodlingarna på Åland. Om tillståndshavaren inte utför kontrollerna inom detta program skall ett förslag till alternativt program lämnas in till tillsynsmyndigheten inom två månader efter det att detta beslut vunnit laga kraft.
- Om resultaten av observationerna ger anledning därtill kan observationsprogrammet senare ändras på ett sätt som tillståndshavaren och tillsynsmyndigheten kommer överens om eller i enlighet med 8 kap. 1 § vattenlagen.
- Resultaten av observationerna skall inlämnas till tillsynsmyndigheten och Eckerö kommun. Dokument och resultat från observationsprogrammet skall bevaras vid anläggningarna och på uppmaning kunna visas för tillsynsmyndigheterna samt vid behov ges till sakägarna för påseende.
12. Tillståndshavaren är själv ansvarig skötare för anläggningen och skall meddela om detta till tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsregering.
13. Tillståndshavaren är skyldig att kontrollera, utreda och redovisa verksamhetens miljökonsekvenser vid avslutande av verksamheten. Meddelande om avveckling skall göras till tillsynsmyndigheten.

Villkor för slakteriverksamheten

Tillståndshavaren skall följa nedanstående villkor som upprättats med stöd av 25 - 26 §§ miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § vattenlagen och 6 kap 28 §§ vattenlagen:

14. Allt processavloppsvatten från slakteriverksamheten, inklusive blodvattnet, skall senast två år efter det att beslutet vunnit laga kraft uppsamlas och behandlas i en av tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsregering godkänd anläggning.
- En detaljerad beskrivning över metod för rening jämte en plan för hur fett och slam omhändertas skall lämnas till tillsynsmyndigheten för godkännande senast ett år efter det att beslutet vunnit laga kraft.
- Tillståndshavaren ansvarar vid eventuellt nyttjande av kommunalt reningsverk för att utgående avloppsvatten genomgår sådan förbehandling som krävs för att men för reningsverkets funktion ej skall uppstå.
15. Det behandlade processavloppsvattnet skall uppfylla nedanstående utsläppskrav:

<i>Parameter</i>	<i>Koncentration i utgående vatten från anläggningen, månadsmedelvärde</i>	<i>Max belastning kg/år (beräknat på en slaktvolym om 450 ton och en vattenförbrukning om 3 liter/kg)</i>
BOD _{7, ATU}	20 mg O ₂ /l	27
Total fosfor	0,5 mg P/l	0,7
Total kväve,	35 mg N/l (årsmedelvärde)	48

16. Tillståndshavaren skall göra upp ett kontrollprogram för övervakning av det avloppsvatten som uppstår i slakteriverksamheten. Programmet skall godkännas av

tillsynsmyndigheten. Detta program skall åtminstone innehålla analys av pH, biokemiskt syreförbrukande ämnen som BOD_{7+ATU}, fettsyror, totalfosfor, totalkväve och smittämnen. Smittämnen skall analyseras med avseende på koliforma och fekala koliforma bakterier samt fekala streptokocker.

Programmet skall första året innehålla minst fyra representativa provtagningsserier av in- och utgående vatten, varav högst ett får vara underkänt. Provtagning skall ske så att ett prov tas på våren och de tre återstående tas fördelat under slaktperioden så att åtminstone ett tas under slaktdag. I de fall något av proverna inte uppfyller utsläppsvillkoren skall ett nytt prov tas (omprov). Provtagningsfrekvensen skall därefter fortsätta med minst fyra prov per år tills samtliga prov, varav högst ett prov kan vara ett omprov, uppfyller utsläppsvillkoren. Därefter skall provtagning planeras så att minst ett prov tas per år under full produktion och är representativt för den totala produktionskapaciteten.

Provtagningen skall ske flödesproportionellt. God internationell laboratoriesed skall iaktas vid provtagningen för att motverka att proverna förändras mellan tiden för insamling och analys. Vattenproverna skall analyseras i ett av myndigheterna godkänt laboratorium. Provtagningsprogrammet skall godkännas av tillsynsmyndigheten.

Förhöjda värden i analysresultaten skall leda till att tillståndsinnehavaren omedelbart åtgärder så att spridning av föroreningar förhindras.

17. Vid anläggningen får endast sådana medel och kemikalier användas som är tillåtna enligt landskapslag (1990:32) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier. Alla kemikalier som används inom verksamheten skall anmälas till kemikalieövervakningen vid hälsonämnden och tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsregering.

Alla kemikalier som lagras i verksamheten skall förvaras skilt inomhus i ett ändamålsenligt, lagenligt märkt och låst skåp eller i ett avskilt, märkt och låst utrymme så att de inte riskerar att förorena miljön eller orsaka olägenhet utöver deras faktiska användningsområden.

18. Köldmedier skall hanteras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet. Hanteringen skall följa de bestämmelser som fastställs i enlighet med förordningen och anmälas till kemikalieövervakningen vid hälsonämnden samt redovisas till tillsynsmyndigheten.

19. Avfallshanteringen vid anläggningen skall följa kommunal renhållningsplan och landskapslag (1981:3) om renhållning samt skötas så att miljöförorening och olägenhet för människors hälsa förhindras.

Farligt avfall skall hanteras enligt gällande lagstiftning och föras till en av myndigheterna godkänd anläggning för mottagning av farligt avfall.

Allt slam som uppstår av verksamheten skall hanteras så att miljöförorening och spridning av sjukdomsframkallande mikroorganismer förhindras.

Vid ensilering av rensavfall bör en surhetsgrad på pH 3 uppnås. Ensilering samt transport av ensilaget skall ske på sådant sätt att läckage och luktbesvär förhindras.

Död fisk får inte användas till djurfoder. All hantering av död fisk och fiskfett skall ske slutet för transport till godkänd anläggning för kompostering eller motsvarande godkänd anläggning enligt krav för behandling av animaliskt kategori III avfall, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning nr 1774/2002 om

hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel. Hanteringen skall anmälas till tillsynsmyndigheten.

20. Om fisken i anläggningen konstateras eller misstänks ha en smittsam sjukdom, som kan överföras från ett djur till ett annat, eller en smittsam sjukdom som inte allmänt förekommer, skall sökanden med hänsyn till allmänna eller enskilda intressen underätta tillsynsmyndigheten och Ålands landskapsveterinär, samt vidta nödvändiga åtgärder.

Om avfall i form av död fisk uppkommer vid bekämpningen av sjukdom skall avfallet behandlas i en av myndigheterna godkänd anläggning för behandling av animaliskt avfall med risk för smitta så att avfallet inte förorsakar miljöförorening.

21. Uppgifter om mängden rensad fisk, förekomst av eventuella fisksjukdomar, uppgifter om avfalls-, slam-, ensilage-, kemikalie- och köldmediehanteringen, uppgifter om energi- och vattenförbrukningen, avloppsreningens drift och effektivitet, analysresultat av avloppsvattenprover underhållsåtgärder, flödesmängder per månad, tillbud och andra avvikelser, införda korrigerande och förebyggande åtgärder samt i övrigt vad som meddelas av tillsynsmyndigheten skall dokumenteras i en skötseljournal.

Skötseljournalen skall hållas vid anläggningen och vid behov uppvisas för tillsynsmyndigheten. Uppgifterna skall sammanställas i en årsrapport. Årsrapport för verksamheten skall inlämnas till tillsynsmyndigheten före utgången av februari månad påföljande år.

22. Tillståndshavaren är själv ansvarig skötare för anläggningen och skall meddela om detta till tillsynsmyndigheten.
23. Tillståndshavaren är skyldig att kontrollera, utreda och redovisa verksamhetens miljökonsekvenser vid avslutande av verksamheten. Meddelande om avveckling skall göras till tillsynsmyndigheten.

Miljöberättelse

Detta beslut behöver ej föregås av en miljökonsekvensbedömning. Den information och utredning som, enligt 5 § landskapsförordning (2000:10) om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar, skall ingå i miljöberättelsen till detta beslut finns i beslutstexten.

Beslutsmotivering

Ålands miljöprövningsnämnd har granskat miljötillståndsansökan, utlåtanden och yttranden som anförts i ärendena och förutsättningarna för beviljande av tillstånd. Vid avgörandet har nämnden även beaktat landskapslag (1998:82) om naturvård och vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen. Miljöprövningsnämnden finner med nedanstående motiveringar att sökanden med iakttagande av givna tillståndsvillkor uppfyller förutsättningar för tillstånd enligt 6 kap. 4 § vattenlagen och 24 § miljöskyddslagen och beviljar därmed fortsatt tillstånd för fiskodlings- och slakteriverksamhet.

A. Fiskodlingsverksamheten

Odlingsplatsernas lämplighet

Enligt 4 kap. 6 § vattenlagen får vattenfarlig verksamhet endast utövas på plats eller platser där minsta möjliga olägenhet för vattenmiljön uppstår och där förutsättningarna finns eller kan skapas för det slags verksamhet som är i fråga, utan att oskäligt högre verksamhetskostnader uppstår till följd av platsvalet. Miljöprövningsnämnden konstaterar att kuststräckor med goda förutsättningar för fiskodling vanligen har en hög vattenomsättning. Hög vattenomsättning medför att utspädningen är stor och att eventuella övergödningseffekter är svåra att mäta i odlingens närhet. Vid en bra lokalisering får man således små lokala effekter men ett generellt tillskott av närsalter till havet.

De anläggningar som avses i ansökan skulle fortsättningsvis placeras i Storfjärden och vid Midskärsbådan i Storby by, i Eckerö kommun. Enligt den schematiska utredningen ”*Förslag till det reviderade miljökontrollprogrammet för fiskodlingen på Åland*” (Jukka Mehtonen, Husö biologiska station, 2000) över de åländska fiskodlingarnas instängdhet är vattenområdet vid den yttre fiskodlingsenheten Midskärsbådan så öppet att det inte är ändamålsenligt att bestämma områdets öppenhetsvärde och area. Den inre odlingsenheten i Storfjärden har beräknats ha en yta på 1,18 km² och en öppenhet på 0,50. Öppenheten har beräknats genom att dividera vattenytans area med tvärsnittsöppningarnas area. Öppenheten avspeglar vattenutbytestiden och är ett mått på ett områdes känslighet för övergödning. Fiskodlingarna som ingick i studien hade öppenhetsvärden inom intervallet 0,1-3,0. Av de 47 olika odlingsplatserna som ingick i utredningen hade 25 värden under 0,5. Ett öppenhetsvärde på 0,50 indikerar att den inre odlingsenheten har ett något begränsat vattenutbyte. Vattendjupet vid den inre odlingen är 7-15 meter och vid den yttre cirka 20 meter. Nämnden konstaterar att forskning har visat att fisken växer bättre och utsätts för mindre sjukdomsrisk om djupet vid kassarna överstiger 10 meter.

Vattenföretag och vattenfarlig verksamhet skall enligt vattenlagens 4 kap. 1 och 4 §§ utföras och utövas med minsta intrång och olägenhet för andra allmänna och enskilda intressen varvid särskilt verksamhetens eller företagets inverkan på fiskbeståndet och möjligheten att bedriva fiske, samfärdseln, möjligheterna att i det berörda området i framtiden utföra annat vattenföretag, utöva vattenfarlig verksamhet eller bedriva annan jämförbar verksamhet samt rekreativsmöjligheterna, naturskönheten, kulturvärdena och trivselen i omgivningen skall beaktas. Sökanden uppger att det i närheten av den inre odlingen i Storfjärden finns ringa bosättning, att området inte nyttjas för annan yrkesmässig verksamhet och endast i ringa utsträckning för rekreation. I odlingsplatsens omedelbara närhet finns enligt sökanden inte områden med speciell skyddsstatus eller andra offentliga platser av särskilt allmänt intresse. Landskapsregeringen har i sitt utlåtande inget att invända mot fiskodlingens placering i förhållande till naturreservatet Östra Rödklobb då verksamheten inte står i strid med reservatets bevarandesyfte. Odlingsplatsen vid Midskärsbådan omges av öppet hav. Området används enligt ansökan inte för andra ändamål, vare sig annan yrkesmässig verksamhet eller för rekreation bland annat på grund av närheten till livligt trafikerad farled. Området saknar bebyggelse. Vid den yttre odlingsplatsen bedrivs enligt erhållit utlåtande från fiskeribyrån i viss mån yrkesfiske, dock inte i odlingsplatsens omedelbara närhet. Verksamheten bedöms inte medföra konflikt med övriga delar av fiskenäringen. Av utlåtandet framgår vidare att platsen inte hyser speciell vikt för fiskreproduktion eller unika arter eller bestånd. Odlingsplatsen ligger i närheten av Signilskärs naturreservat. Att flytta odlingsplatsen längre bort från reservatet inom Storby bys samfällda vattenområde uppger sökanden är omöjligt på grund av farled och grynnor. För att i enlighet med 22 § miljöskyddslagen uppnå tillräckligt miljöskydd, förebygga olägenhet för människors hälsa och i enlighet med 4 kap. 4 § i vattenlagen måna om enskilda och allmänna intressen åläggs tillståndshavaren i enlighet

med miljöskyddslagen 25-26 §§ nödvändiga villkor om hänsyn till samfärdseln och att hantera ämnen och avfall på ett miljömässigt godtagbart sätt samt att utföra driftskontroll.

Enligt 2 kap. 2 § i vattenlagen krävs för att utföra ett vattenföretag rätt eller rådighet och enligt 2 kap. 3 § vattenlagen råder den som äger en fastighet över det vatten som finns där, om inte annat följer av bestämmelserna i vattenlagen. Med ägare enligt 3 § jämställs den som har ständig besittningsrätt till en fastighet. Vattenområdet som avses ägs av Storby bys samfälliga vattenområde. Sökanden besitter genom arrendeavtal de för verksamheten erforderliga vattenområdena.

Vattnets kvalitet

Enligt 1 kap. 1 § vattenlagen skall vatten och vattenområden inom landskapet användas på det sätt som bäst gagnar en uthållig utveckling. Inverkan utanför landskapet på vatten eller i miljön av åtgärd utförd inom landskapet skall beaktas på samma sätt som inverkan inom landskapet. Åtgärd som direkt eller indirekt kan inverka på vatten får inte vidtas om den kan motverka en uthållig utveckling. Ytvatten samt ekologiska förhållanden i saltsjön skall nyttjas, skyddas och vårdas så att en uthållig utveckling gagnas och så att där kan finnas sådana växt- och djursamhällen, som i huvudsak utgör naturliga inslag i dessa naturmiljöer. Vidare stadgas i 5 kap. 1 § vattenlagen att det är envars skyldighet att efter förmåga och tillfälle, genom aktivt handlande och genom att avstå från skadlig påverkan, skydda och vårda ytvatten så att det är i sådant skick och har sådan beskaffenhet att där kan finnas sådana växter och djur som utgör för området normal flora och fauna utan påverkan av människan.

Kontroll av odlingarnas eventuella miljöpåverkan sker inom ramen för det av Ålands landskapsregering godkända gemensamma miljökontrollprogrammet för de åländska fiskodlingarna från 1993. Vattenkvalitetsanalyser utförs två gånger per år (från år 2002 vartannat år) och undersökning av bottenfaunan görs vart tredje år. Enligt undersökningar av vattenkvaliteten och havsbottens tillstånd som utförts åren 1998 - 2004 har påverkan på vattenkvaliteten från odlingsverksamheten vid Midskärsbådan bedömts vara lindrig medan den inre odlingen i Storfjärden medfört en viss negativ inverkan på vattenkvaliteten.

Tabell 1: Odlingsenheten vid Midskärsbådans inverkan på vattenkvaliteten

År	Inverkningar på vattenkvalitet	Eutrofiklass	Användbarhetsklass
1998	lindriga	något eutrof	god
1999	lindriga	något eutrof	god
2000	lindriga (tydliga nära botten)	något eutroft	god
2001	lindrig	något eutrof	god
2002	liten	oligotrof-mesotrof	-
2003	-	-	-
2004	liten	oligotrof	-

Tabell 2: Odlingsenheten vid Storfjärdens inverkan på vattenkvaliteten

År	Inverkningar på vattenkvalitet	Eutrofiklass	Användbarhetsklass
1998	lindriga	något eutrof	god till nöjaktig
1999	lindriga	något eutrof	nöjaktig
2000	tydlig	något eutrof	utmärkt till god
2001	tydlig	eutrof	nöjaktig
2002	måttlig	eutrof	-
2003	-	-	-
2004	liten	oligotrof	-

Utgående från de bottenanalyser som genomförts inom ramen för Storfjärdens Fisk Ab:s kontrollprogram kan man se en viss negativ inverkan på botten från odlingarna. Enligt resultaten från bottendjursundersökningarna år 2002 vid odlingen i Storfjärden dominerades bottenfaunan av fjädermygglarver som har förmåga att klara sig bra även i

för eutrofa vattenområden. Även den föroreningskänsliga blåmusslan förekom men vid punkt 5 endast i längden 2 mm vilket tyder på att mussellarverna spritts till provpunkten från närliggande områden och vid punkt 6 endast i längderna 10-16 mm vilket tyder på att rekrytering en misslyckats de senaste åren. Bottensamhället bedömdes vara något påverkat av eutrofiering. År 1999 bedömdes botten vid den yttre odlingen vid Midskärsbådan vara lite förorenad men den rikliga förekomsten av fjädermygglarver indikerar viss grad av förorening.

Tabell 3: Bottenkvalitet; föroreningsgrad vid den yttre odlingen

År	Kontrollpunkt 94	Kontrollpunkt 95
1999	lite förorenad	lite förorenad
2002	-	-

Tabell 4: Bottenkvalitet; föroreningsgrad vid den inre odlingen i Storfjärden

År	Kontrollpunkt 5	Kontrollpunkt 6
1999	betydligt förorenad	litet förorenad
2002	något förorenad	något förorenad

Miljöprövningsnämnden konstaterar utgående från ovanstående kontrollresultat att verksamheten vid den inre odlingen i Storfjärden, i den omfattning den bedrivits under föregående tillståndperiod, i viss mån påverkat vattenmiljön negativt.

Verksamhetens belastning

Enligt 4 kap. 1 § vattenlagen skall vattenfarlig verksamhet utövas så att ändamålet med verksamheten nås med minsta skada och olägenhet utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att verksamheten omöjliggörs. Av förarbetena till vattenlagen framgår att övergödning är ett av de största vattenvårdsproblemen i saltsjön och att en ökad belastning av närsalter inte får ske. Nämnden konstaterar att fiskodling innebär ett nettotillskott av närsalter till vattnet. Även om fiskodlingens bidrag till Östersjöns totala övergödningssproblem är relativt litet, är det ur ett åländskt perspektiv det största enskilda bidraget. Enligt den uträkning som Ålands landskapsregering har gjort över olika belastningskällors andel av totalbelastningen av fosfor och kväve år 2001 bidrog fiskodlingen med 66 % av den totala fosforbelastningen från land och 50 % av kväveutsläppen.

Nämnden konstaterar med utgångspunkt från ovanstående, tillgängliga uppgifter om odlingsplatserna och vattenkvaliteten att det är skäligt att begränsa verksamhetens belastning på vattenmiljön i enlighet med vad som stadgas i 5 kap. 9 § och 4 kap. 7 § vattenlagen.

I 5 kap. 9 § vattenlagen stadgas att ändrad verksamhet i vattenområde för vilka kvalitetsnormer som syftar till att begränsa övergödning inte gäller, endast får komma till stånd om verksamheten inte bidrar till ökad övergödning eller att förbättringsöverskott nyttjas enligt 5 kap. 12 § vattenlagen. En utökad verksamhet i enlighet med ansökan för Midskärsbådan skulle medföra ökad tillförsel av närsalter till havet. Ålands landskapsregeringen har ej utfärdat kvalitetsnormer i syfte att begränsa övergödningen. Vidare har sökanden inte ansökt till landskapsregeringen om nyttjande av förbättringsöverskott. Miljöprövningsnämnden konstaterar att en utökning därmed står i strid med 5 kap. 9 § vattenlagen. En utökad produktion vid Midskärsbådan har prövats tidigare av Högsta förvaltningsdomstolen och också denna konstaterade att en utökning inte är förenlig med vattenlagen.

Enligt 4 kap. 7 § 1 mom. vattenlagen skall den som utövar eller ämnar utöva vattenfarlig verksamhet vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar samt iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan krävas för att förebygga eller avhjälpa risk för försämring av vattenkvaliteten. Omfattningen av åliggande enligt 4 kap. 7 § 1 mom. skall bygga på tekniskt bästa möjliga lösning som är ekonomiskt möjlig för den typ av verksamhet som är ifråga. Miljöprövningsnämnden konstaterar utgående från ovanstående kontrollresultat

att verksamheten vid den inre odlingen i Storfjärden, i den omfattning den bedrivits under föregående tillståndperiod, i viss mån påverkat vattenmiljön negativt och att belastningen därmed bör minska. Detta stöds också av det utlåtande som inkom till nämnden från Husö biologiska station. Nämnden konstaterar att en minskning av belastningen från fiskodlingsverksamhet med dagens teknik i huvudsak kan uppnås genom att minska mängden genom fodret tillförda närsalter till vattnet. Hur stor belastningsminskningen kan bli begränsas dock av vilka krav på närsalter fisken har för bibehållen tillväxt och välmående, utfodringsteknik samt av de foder som finns tillgängliga på marknaden. Vad avser verksamheten vid Midskärsbådan konstaterar nämnden utgående från ovanstående kontrollresultat att verksamheten, i den omfattning den bedrivits under föregående tillståndperiod, inte medfört betydande eutrofiering av den lokala vattenmiljön, men att området ej heller är opåverkat. Miljöprövningsnämnden anser därav att havsområdet i fråga kan förväntas tåla en oförändrad verksamhet. Emellertid konstaterar nämnden att den utveckling som skett inom branschen vad avser foder och odlingsteknik medför att de krav på fodrets fosfor och kväveinnehåll som fastställts av Högsta förvaltningsdomstolen i det för verksamheten nu gällande tillståndet inte längre står i kongruens med varandra och kan inte anses vara bästa tillgängliga teknik. Nämnden konstaterar härmed att för att verksamheten skall uppfylla kraven i 4 kap. 7 § vattenlagen bör kravet på fodrets närsaltsinnehåll justeras så att fosfor och kväve står i kongruens. Miljöprövningsnämndens villkor som ges med stöd av 4 kap. 7 § vattenlagen om att den specifika belastningen får vara högst 7 gram fosfor och 50 gram kväve, i enlighet med Helcoms rekommendationer, ger enligt nedanstående beräkningar tillståndshavaren ett tillräckligt odlingsutrymme för att denne skall kunna garantera verksamhetens laglighet, samtidigt som dess miljöpåverkan jämfört med tidigare tillstånd ej ökar.

Verksamheten vid de två odlingsenheterna skulle enligt ovan givna tillståndsvillkor och miljöprövningsnämndens beräkningar förorsaka en sammanlagd årlig teoretisk belastning på vattenmiljön om 1893 kg fosfor och 15360 kg kväve. Beräkningarna av odlingsenheternas belastning har utgått ifrån bedömningen att bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är tillämpbar är en foderfaktor på 1,15. Vid beräkningarna har nämnden utgått från att fodret innehåller 0,85 % fosfor och 6,5 % kväve samt att fisken binder 0,4% fosfor och 2,75% kväve. I bedömningen har såväl fiskens välmående, miljömässiga aspekter samt uppgifter i ansökan och utlåtanden beaktats. Om tillståndshavaren odlar enligt ovanstående innebär det att denne enligt nämndens beräkningar kan odla cirka 227 ton regnbåge vid den yttre och cirka 97 ton vid den inre odlingen.

Tabell 4: Nämndens beräkningar av teoretisk och specifik belastning för Midskärsbådan

	<i>Fosfor (kg)</i>	<i>Kväve (kg)</i>
Nya villkor för tillåtet närsaltinnehåll i fodret	2250	17000
Tillåtet närsaltinnehåll ger max. fodermängd	264706	261538
Fodermängd ger fisktillväxt (med FK 1,15)	230179	227425
Totala mängden näringsämnen som binds i fisken	921	6254
<i>Teoretisk belastning</i>	1329	10746
<i>Specifik belastning</i>	0,006	0,047

Tabell 5: Nämndens beräkningar av teoretisk och specifik belastning för Storfjärden

	<i>Fosfor (kg)</i>	<i>Kväve (kg)</i>
Nya villkor för tillåtet närsaltinnehåll i fodret	955	7300
Tillåtet närsaltinnehåll ger max. fodermängd	112353	112308
Fodermängd ger fisktillväxt (med FK 1,15)	97698	97659
Totala mängden näringsämnen som binds i fisken	391	2686
<i>Teoretisk belastning</i>	564	4614
<i>Specifik belastning</i>	0,006	0,047

Miljöprövningsnämnden konstaterar att det foder som används vid fiskodling i Östersjön i huvudsak består av råvaror från fisk. Fiskodling innebär därmed en indirekt påverkan på ekosystemen, varför nämnden anser att det är skäligt att sökanden, i enlighet med kravet i 7 § miljöskyddslagen på tillräcklig kunskap om verksamhetens miljökonsekvenser och kravet i 4 § miljöskyddslagen på förebyggande av skada därav, så långt det är möjligt begär in uppgifter från leverantören om att fångst och tillverkning har skett med miljömässigt godtagbara metoder och principer.

Övriga förutsättningar för tillstånd

Miljöprövningsnämnden konstaterar att sökanden i det material som inkommit till nämnden rörande verksamheten påvisat tillräcklig kunskap, solvens och att denne är organiserad på ett trovärdigt sätt.

Sammanfattande motivering för fiskodlingsverksamheten

Miljöprövningsnämnden finner att kravet på sökandens rätt till de erforderliga vattenområdena är uppfyllt och att platserna som avses i ansökningarna lämpar sig för fiskodlingsverksamhet i den omfattning som anges i tillståndsbestämmelserna ovan. Nämnden konstaterar utgående från det material som framlagts i ärendet att verksamheten med beaktande av givna villkor inte står i strid med enskilda eller allmänna intressen. Vidare konstaterar nämnden att fiskodlingsverksamhet medför ett nettotillskott av närsalter till havet som bidrar till övergödningen, men då miljötillståndet innehåller stränga villkor för förebyggande av förorening och begränsning av fiskodlingsverksamhetens belastning, vilka ges med stöd av 25-26 §§ i miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § och 6 kap. 28 § vattenlagen, anser miljöprövningsnämnden att nyttan av att verksamheten får bedrivas på de avsedda platserna är betydlig i förhållande till den skada, men eller annan förlust av förmån som kan följa av att verksamheten tillåts. Villkoren har utformats i syfte att tillse att ändamålet med verksamheten nås med minsta olägenhet för miljön, utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att företaget och verksamheten omöjliggörs. Verksamhetsutövaren svarar enligt 4-5 §§ miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, oavsett givna villkor, för att miljöförorening förebyggs, undanröjs och begränsas och för att försämring av vattenkvaliteten förhindras, så även efter det att verksamheten avslutats i enlighet med vad som sägs i 52 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen.

Med ovanstående motiveringar finner miljöprövningsnämnden grund för beviljande av fortsatt tillstånd till odling av fisk i havet i Storfjärden och vid Midskärsbådan i Storby i Eckerö kommun.

B. Fiskslakteriverksamheten

Vid Storfjärdens Fisk Ab:s fiskslakteri i Storfjärden slaktas cirka 250-300 ton fisk per år under mars och oktober till januari månad enligt de uppgifter som angivits i ansökan. Enligt ansökan släpps blodvattnet vid ansökningstillfället orenat ut i havet. Mängden vatten som uppstår i slakteriet uppskattas till är cirka 2-3 liter per kilogram rensad fisk. Slaktvolymen per dygn är cirka 3-8 ton per dag. Processvattnet som uppstår i slakteriet leds till partikel- och fettavskiljning i ett bandfilter och i fettavskiljare. Efter filtrering och fettavskiljning avleds vattnet via ett 200 meters rör ut i Storfjärden.

Enligt 4 kap. 1 § vattenlagen skall vattenfarlig verksamhet utövas så att ändamålet med verksamheten nås med minsta skada och olägenhet utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att verksamheten omöjliggörs. Slakteriverksamheten belastar i likhet med fiskodlingsverksamheten vattenmiljön i Storfjärden med närsalter och syreförbrukande ämnen. Av förarbetena till vattenlagen framgår att övergödning är ett av de största vattenvårdsproblemen i saltsjön. Nämnden konstaterar med utgångspunkt i detta att det är

skäligen begränsa slakteriverksamhetens belastning på vattenmiljön i enlighet med vad som stadgas i 4 kap. 7 § vattenlagen. Nämnden konstaterar vidare att ovanstående villkor avseende krav på rening av avloppsvattnet från slakteriet baseras på för branschen bästa tillgängliga teknik och motsvarar de krav som ställts av miljöprövningsnämnden för andra fiskslakterier samt för andra verksamhetsutövare med likvärdig belastning av avloppsvatten på vattenmiljön. Ytterligare har kravet på maximalt utsläpp per år beräknats på en relativt stor årlig slaktvolym. Miljöprövningsnämnden bedömer härmed att de åtgärder som krävs inte är oskäligen i förhållande till de ekonomiska förutsättningarna. Nämnden har genom fastställande av en relativt lång tidsfrist innan reningskraven skall uppfyllas beaktat det faktum att det är frågan om en befintlig anläggning som byggts då mindre stränga vattenvårdskrav gällde.

Miljöprövningsnämnden konstaterar att ovan ställda villkor avseende fiskslakteriverksamheten utgör ett sådant skydd att verksamheten ej står i strid med vad som stadgas i vattenlagens 4 kap. 1 och 4 §§ om enskilda och allmänna intressen. Vidare anser nämnden att de krav på rening av avloppsvattnet som ställts medför att olägenheterna för vattenmiljön av att slakteriverksamheten bedrivs på den avsedda platsen blir så liten att platsen utgör bästa tänkbara med beaktande av att det är en befintlig anläggning och att det i enlighet med vad som stadgas i 4 kap. 6 § vattenlagen vore oskäligt att kräva annan plats.

För att i enlighet med 4 och 22 §§ miljöskyddslagen uppnå tillräckligt miljöskydd, förebygga olägenhet för människors hälsa och i enlighet med 4 kap. 4 § i vattenlagen måna om enskilda och allmänna intressen åläggs tillståndshavaren i enlighet med miljöskyddslagen 25-26 § nödvändiga villkor om att hantera ämnen och avfall på ett miljömässigt godtagbart sätt samt att utföra driftskontroll. Tillståndshavaren åläggs därför att hantera kemikalier, köldmedier, smittämnen och avfall, utföra ett kontrollprogram avseende avloppsvattnet, upprätthålla en skötseljournal samt sammanställa dessa uppgifter i en årsrapport till tillsynsmyndigheten i enlighet med vad som sägs i ovanstående villkor.

Miljöprövningsnämnden konstaterar att sökanden i det material som inkommit till nämnden rörande verksamheten påvisat tillräcklig kunskap, solvens och att denne är organiserad på ett trovärdigt sätt.

Villkoren för slakteriverksamheten, vilka ges med stöd av 25-26 §§ i miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § vattenlagen och 6 kap. 28 §, har utformats i syfte att tillse att ändamålet med verksamheten nås med minsta olägenhet för miljön, utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att verksamheten omöjliggörs. Verksamhetsutövaren svarar enligt 4-5 §§ miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, oavsett givna villkor, för att miljöförorening förebyggs, undanröjs och begränsas samt för att försämring av vattenkvaliteten förhindras, så även efter det att verksamheten avslutats i enlighet med vad som sägs i 52 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen.

Med ovanstående motiveringar finner miljöprövningsnämnden grund för beviljande av fortsatt tillstånd för fortsatt fiskslakteriverksamhet i Storfjärden, i Storby, i Eckerö kommun.

Tillämpade lagrum

- Landskapslag (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd: 1 §, 3- 7 §§, 9 §, 11 §, 20-26 §§, 28 § och 52 §.
- Landskapsförordning (2001:35) om miljöskydd och miljötillstånd: Bilaga 1 punkt 11 a)
- Vattenlag (1996:61) för landskapet Åland: 1 kap 1 § och 3 §, 2 kap. 2-3 §§, 4 kap. 1-7 §§, 5 kap. 1 § 1 mom., 4§, 9 §, 12 §, 6 kap. 4 §, 18 § punkt e) och j), 23 och 28-29 §§, 7 kap. 4 §, 6 § och 8 §, 8 kap 1 §.
- Landskapsförordning (2000:10) om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar 5 §
- Landskapslag (1997:65) om Ålands miljöprövningsnämnd

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs:

Avgift enligt avgiftsstadga	2648,50 €
<u>Annonskostnader</u>	<u>219,70 €</u>
Totalt	2868,20 €

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Fiskodlingarnas placering
3. Besvärсанvisning

Detta beslut har upprättats i två likalydande exemplar. Ett exemplar sänds till sökanden med mottagningsbevis och ett arkiveras vid Ålands miljöprövningsnämnd.

Lars Janlöv
Ordförande

Sofi Helenius
Föredragande

Ärendehantering

Ansökan avseende fiskodlings- och slakteriverksamhet i Storfjärden (MPN-03-45) inkom 30.6.2003. Ansökan avseende fiskodlingsverksamheten vid Midskärsbådan inkom (MPN-04-14) inkom till miljöprövningsnämnden den 28.12.2004. Handläggningen har skett gemensamt i enlighet med 20-21 §§ LL (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd.

Utlåtanden

Miljöprövningsnämnden har begärt och erhållit utlåtande från Ålands landskapsregerings miljö- och fiskeribyråer och Eckerö kommun i bägge ärenden. I ärendet som rör verksamheten i Storfjärden har utlåtande inhämtats från Husö biologiska station, Sjöfartsverket och Hälsonämnden.

Kungörelse av ansökan

- Storfjärden:
 - Ansökan kungjordes under tiden 24.03.2004 – 14.04.2004 på Eckerö kommunkanslis och Ålands landskapsregerings anslagstavlur. Kungörelsen fanns införd i Tidningen Åland och Nya Åland. Alla kända sakägare delgavs kännedom om ansökan per brev. I kungörelsen och delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.
 - Ansökan kungjordes åter, på grund av att ny information tillförts ärendet, under tiden 11.10.2005 – 01.11.2005 på Eckerö kommunkanslis och Ålands landskapsregerings anslagstavlur. Kungörelsen fanns införd i Tidningen Åland. Alla kända sakägare delgavs kännedom om ansökan per brev. I kungörelsen och delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.
- Midskärsbådan: Ansökan kungjordes under tiden 11.10.2005 – 01.11.2005 på Eckerö kommunkanslis och Ålands landskapsregerings anslagstavlur. Kungörelsen fanns införd i Tidningen Åland. Alla kända sakägare delgavs kännedom om ansökan per brev. I kungörelsen och delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Under första kungörelsetiden avseende verksamheten i Storfjärden har ett yttrande inkommit till miljöprövningsnämnden.

Tillfälle till förklaring

Sökanden har beretts tillfälle att yttra sig över inkomna handlingar. Sökanden har inkommit med förklaring.

Kungörelse av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden per post. Beslutet kungörs på Eckerö kommuns samt Ålands landskapsregerings anslagstavlur och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet och på Ålands landskapsregerings registratorskansli. Beslutet finns även tillgängligt på Internet på Ålands miljöprövningsnämnds hemsida, www.mpn.aland.fi.

I kungörelsen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.